

A ANYS LLUM DEL 6% SOBRE COM EL DEPARTAMENT OFEGA L'EDUCACIÓ PÚBLICA DE MANERA DELIBERADA

Una despesa en educació pública impròpia d'una societat moderna, i pròpia d'una societat dual.

Malgrat les recomanacions per part dels organismes internacionals d'invertir el 6% del PIB en educació, Catalunya es troba a anys llum d'aquest objectiu. La cosa és greu, perquè la pròpia Llei d'Educació de Catalunya estableix, a la seva Disposició Final Segona, que el nostre país "ha de situar progressivament durant els propers vuit anys la despesa educativa a l'entorn, com a mínim, del 6% del producte interior brut.

La dura i la crua realitat és que la despesa educativa actual se situa al 2,74%, menys de la meitat del que estableix la llei i del que comparteix, sens dubte, la majoria de la ciutadania.

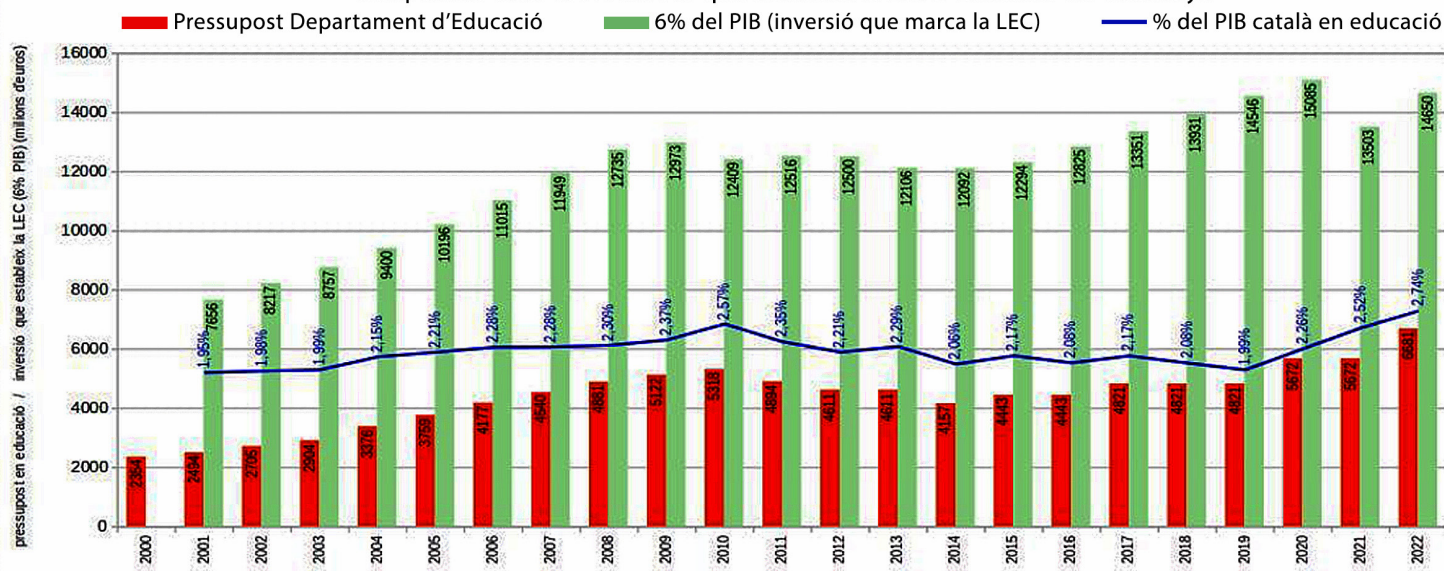
De fet, el 2009, data de publicació de la LEC, la despesa era del 2,37%. Vuit anys més tard, quan s'havia d'arribar al 6 %, en realitat havia caigut al 2,17%.

Si tenim en compte l'evolució de la despesa, calculem que al 6% hi arribarem l'any 2130, és a dir, d'aquí 108 anys. Això és una burla cruel a la societat catalana en general i a la comunitat educativa en particular.

USTEC·STES vam mobilitzar-nos contra la LEC perquè érem perfectament conscients que aquestes grans declaracions i elevats objectius eren paper mullat. Les úniques coses que s'han desplegat amb la LEC són els instruments de privatització i les polítiques neoliberals, com ara el decret de direccions, de perfils o d'autonomia. Res de bo ha sorgit d'una llei capaç d'incomplir aquells aspectes compartits per tothom.

Inversió en Educació

Comparació amb el 6% del PIB que estableix la Llei D'Educació de Catalunya

Per què aquesta deixadesa en l'acompliment dels objectius? La resposta "no hi ha recursos" no se sustenta tenint en compte que encara se subvencionen negocis privats o han caigut els ingressos procedents de la recaptació als més rics. Si alguna raó de ser té l'educació pública és pel seu paper d'estat del benestar, per potenciar la igualtat d'oportunitats. En xifres, mentre que s'ha reduït l'impost de patrimonis, de transmissions o d'herències, s'ha escanyat la despesa pública en educació. La posició social que, a Catalunya, ve determinada pel naixement, pel capital social, econòmic i cultural de la família d'origen, es manté gràcies a un deliberat ofec de l'educació pública, l'única institució eficaç per evitar la segregació social i compensar les desigualtats d'origen.

Com es tradueix aquest esquitit 2,74%?

Això implica degradar les ràtios alumnes/professor, que han passat de 12,03 el 2010 (806.969 alumnes per 67.054 dotacions) a 14,76 el 2020 (1.071.055 alumnes per 72.535 dotacions). Això implica que aquesta ràtio ha empitjorat en un 23%, fet que s'ha traduït a incrementar la càrrega lectiva dues hores primer, una actualment, i en una sobrecàrrega de treball d'uns professionals exhausts, i creixentment desmoralitzats.

Això també es tradueix en una pèrdua de poder adquisitiu d'una dimensió terrible. Sense comptabilitzar encara una inflació que enguany s'enfila al 10%, els càlculs més prudents de pèrdua de poder adquisitiu entre 2009 i 2021 corresponen a una disminució d'un 17% d'euros constants. Això, acumulat al llarg dels anys, suposa una mitjana de 27.000 € per docent. Un veritable deute intern en una era de sobreexplotació del professorat i el personal laboral dels centres.

Catalunya, en posició de descens

Malgrat la propaganda governamental i els missatges optimistes del Govern de Catalunya sobre "l'esforç" que fan en inversió pública, la dura i la crua realitat s'expressa en xifres (concretament amb les estadístiques del Banc Mundial i amb dades de 2020)

Posició	País	Percentatge PIB
157	Kazakhstan	2,86%
158	Indonèsia	2,86%
159	Gabon	2,77%
160	Catalunya	2,74%
161	Armènia	2,70
162	Azerbaidjan	2,68
163	St. Cristòbal i Nieves	2,64
164	Líban	2,59

Si féssim una comparativa amb el món de l'esport, quedar el 160 de 192 països equival a estar en zona de descens o a jugar en divisions inferiors.

Què podríem fer amb el 6%?

Amb el 6%, Educació disposaria de 7.969 milions d'euros, més del doble de la despesa actual. N'hi hauria per desfer les retallades d'un dia per l'altre, i resoldre pràcticament la majoria de problemes educatius del moment. En donem alguns exemples:

- Es podrien construir 1.992 centres educatius cada any (el 2019 n'hi havia 2.663 de públics, segons l'IDESCAT).

- Es podrien contractar 173.506 docents (que, si els suméssim a les dotacions de 72.535 actuals, podríem disposar de 246.041 docents, cosa que podria implicar una ràtio de 4,35 alumnes / professor. A l'hora de la realitat, no seria necessari, ara bé, ben segur, amb una inversió d'aquestes característiques sí que podrien ser habituals ràtios de 12-18 alumnes per grup classe

- Es podrien donar beques menjador a 6,5 milions d'alumnes (a raó de 1.080 € anuals). Això, evidentment, no caldria perquè seria com repartir sis àpats diaris a cada infant i adolescent. En qualsevol cas, implicaria la gratuïtat total del menjador escolar, dels material, dels llibres de text, a banda d'uns centres amb instal·lacions esportives, piscines, i altres elements que podrien fer una competència als centres d'elit sufragats amb fons públics

- Gratuïtat total a tot el sistema educatiu, des de l'escola bressol fins a la universitat, tal com reclamem des de fa dècades a la ILP d'Educació.

- Qualsevol altra cosa que el lector d'aquest Full pugui imaginar-se

Per tant...

No hi ha una inversió del 6%, no pas perquè no es pugui, sinó perquè no es vol. El sistema educatiu de Catalunya és molt segregat perquè correspon a una societat segregada. De la mateixa manera que la doble xarxa, una majoritàriament per a les classes altes i mitges altes, i una altra per a les classes populars, ha estat una manera eficaç de preservar els interessos dels grups socials que, al nostre país, han remenat les cireres. Disposar d'un ensenyament públic mal finançat, amb instal·lacions obsoletes, ràtios impossibles, docents amb les condicions laborals deteriorades, és també una manera eficaç de mantenir les diferències de classe i serrar els cables de l'ascensor social.

Com que no hi ha una inversió del 6%, el Departament vol fer veure que, mitjançant projectes d'autonomia, decrets de direccions, d'autonomia, de perfils o innovacions educatives es pot suplir la desinversió endèmica. És obvi que això és un simple engany, perquè qualsevol país amb una educació qualitativa no baixa del 5%. No es poden substituir recursos per discursos.

USTEC·STEs IAC defensa el sis per cent, precisament perquè l'educació pública és la principal garantia de construir una societat democràtica i socialment justa.